879/11

Den 14. november 2011 blev i sag nr. 79.593:

xxxxx xxxxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxx xxx xx
xxxx xxxxx

mod

Lærerstandens
Brandforsikring G/S
Farvergade 17
1463 København K

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har ulykkesforsikring i Lærerstandens Brandforsikring G/S. Hun klager over, at selskabet har afvist at udbetale godtgørelse for varigt mén efter et ulykkestilfælde, der fandt sted i 1997 og blev anmeldt i 2000.

Selskabet henviser til, at der ikke er dokumentation for, at den omhandlede ulykke har medført varigt mén svarende til en méngrad på 16 %, hvilket er en betingelse for udbetaling fra forsikringen. Selskabet er af den opfattelse, at den forværring, klageren oplever er sket, skyldes slidgigt uden sammenhæng med ulykkestilfældet.

Af anmeldelsen fremgår det, at klageren den 20/8 1997 - som cyklist - blev påkørt af en højresvingende bilist, og at hun herved havde pådraget sig legemsbeskadigelse.

Samtidig med skadeanmeldelsen modtog selskabet en begyndelsesattest af 29/3 2000 fra klagerens egen læge. Heraf fremgår det, at klageren ved uheldet pådrog sig "Kvæstelser af underlæbeindside, brystkasse og lænd".

Ved brev af 19/4 2000 til klageren bekræftede selskabet, at uheldet den 20/8 1997 var omfattet af forsikringen, og at der var dækning for visse behandlingsudgifter. Samtidig meddelte selskabet, at der ikke var grundlag for at antage, at ulykken ville efterlade va-

rigt mén i dækningsberettigende omfang. Afslutningsvis oplyste selskabet, at der ikke var dækning for bl.a. erhvervsevnetab på forsikringen.

Ved brev af 2/2 2004 til selskabet begærede klageren sagen genoptaget, idet Arbejdsskadestyrelsen den 12/12 2003 havde fastsat erhvervsevnetabet efter ulykken til 35 %. Vedlagt brevet modtog selskabet kopi af udtalelsen fra Arbejdsskadestyrelsen.

Efter fornyet gennemgang af sagen fastholdt selskabet sin afgørelse ved brev af 2/3 2004 til klageren. I brevet understregede selskabet, at tab af erhvervsevne ikke dækkes af forsikringen.

Da det af Arbejdsskadestyrelsens udtalelse fremgik, at klageren havde lidt af migræne allerede inden forsikringens tegning, og da hun ikke havde oplyst herom i forbindelse med tegningen, indsatte selskabet med tilbagevirkende kraft fra tegningstidspunktet en klausul vedrørende migræne eller anden form for hovedpine. Dette blev meddelt klageren ved brev af 13/4 2004.

På grund af klagerens fortsatte utilfredshed med selskabets afvisning af at yde dækning for uheldet i 1997 indhentede selskabet en ortopædkirurgisk speciallægeerklæring. I erklæringen, der er dateret 5/1 2005, hedder det bl.a.:

"**Resume**
Nu 45 årig pædagogmedhjælper pådrager sig 20 08 97, ved på cykel at påkøre bil, forvridning af hø. sacro-iliacaled, medførende længerevarende smertetilstand som langsomt bedres. For 2 år siden accentuering af smertetilstanden med konstante smerter i hø. balle umiddelbart til højre for midten af korsbenet, som accentueres ved enhver fremadføring af hø. underekstremitet, hvorfor forsikringssagen er genoptaget. Nu funktionssmerter både ved arbejde, fritid og i dagligdagen. Der findes lokal ømhed i ovenstående område og smerter i området ved bøjning i hø. hofteled over 90 grader samt ved indadrotation og bagudføring af hø. underekstremitet i hø. hofteled. Røntgenoptagelser af lænderyg samt sacro-iliaca led viser naturlige forhold.

Konklusion
Det må antages at den smertetilstand i hø. balle, som [klager] pådrog sig i tilslutning til aktuelle ulykkestilfælde, er opstået på grund af kraftig forvridning af hø. sacro-iliaca led, pådraget ved påkørsel af bilen samt styrtet på cyklen.
[Klagers] symptomer og traumets karakter er overensstemmende med ovenstående antagelse.
Der foreligger ikke nogen eksakt diagnose og vi har da heller ikke nogle gode redskaber til at påvise en let instabilitet eller bruskskade i sacro-iliaca leddet. Da der ikke er egentlige objek-

tive fund kan man naturligvis ikke udtale sig om hvorvidt der er overensstemmelse mellem klager og objektive fund.
Der er derimod god overensstemmelse mellem klager og en sædvanlig følgetilstand efter en kraftig forvridning af sacro-iliacaled.
Det må forventes at en bruskskade, opstået ved forvridningen, efter nogle år vil medføre slidgigt og dermed accentuering af smerter, overensstemmende med forløbet hos [klager].
Ulykkestilfældets følger har bevirket moderate indskrænkninger i [klagers] arbejdsliv, moderate til betydelige indskrænkninger i [klagers] dagligdag samt betydelige indskrænkninger i [klagers] fritidsliv.
Tilstanden er blivende, og der findes ingen behandling med umiddelbar udsigt til bedring af smertetilstanden.
Forudsat der er tale om en forvridning af hø. sacro-iliaca led med instabilitet, er der øget risiko for yderligere udvikling af slidgigt i pågældende led."

Ved brev af 25/1 2005 til klageren afviste selskabet igen at udbetale godtgørelse for varigt mén.

Ved brev af 25/10 2009 anmodede klageren på ny om genoptagelse af sagen, idet hun havde oplevet en forværring af de helbredsmæssige gener, således at hun nu havde smerter 24 timer i døgnet. Vedlagt brevet sendte hun journaloplysninger fra både offentligt og privat hospital. Af journaludskriften fra førstenævnte sygehus fremgår:

"**20.08.09 AMBULANT BESØG**
M-A Neurologi AO …
49-årig kvinde henvist hos praktiserende læge til vurdering af mangeårige lavtsiddende lændesmerter med udstråling til højre ben.

Tidligere:
Symptomerne debuterede for 11 år siden da hun blev påkørt af en bil som cyklist. Kommer og går, men senest er generne tiltaget. Der er både smerter i lænden og ved belastning breder det sig ned i benet mod lilletåen. Kan få svigtende kraft i benet. Ingen effekt af træning og fysioterapi.

Objektivt:
Almen upåvirket og kognitiv upåfaldende.
Kranienerver intakte.
I OE er der normale reflekser, normal motorisk kraft og normal sensibilitet. I UE er der ingen eleketive pareser og de dybe senereflekser er bevaret. Let paræstesier 51 dermatom. Positiv Laseques ved 70 grader på højre side.
Moderat ømhed af den paravertebral muskulatur lumbalt bredende sig til naboregioner.

KONKLUSION:
Lumbago med iskias. Sensoriske symptomer. Og belastningsrelaterede. Vi udreder med
rp. MR-skanning af columna lumbalis
på mistanke om en lav højresidig lumbal rodpåvirkning.
Indkaldes til svar hos mig. Skulle tilstanden ikke være kirurgisk tilgængelig vil man alternativ kunne overveje behandling med Gabapentin.
…

08.10.09 JOURNALNOTAT
M-A Neurologi A0
Journalen lagt frem med svar på MR-skanning af columna totalis:
Ingen egentlige lumbale prolapser. Svær facetledsartrose L4/L5 bilat. specielt på højre side og en venstresidig protrusion L4/L5 komprimerende venstre L5 rod i let grad. Desuden en paramedian prolaps fra diskus i.v. TH8/TH9.
Altså ingen forandringer der svarer til patientens højresidige symptomer fra en lav diskusprolaps. Pt. er informeret pr. brev.
…
15.10.09 AMBULANT BESØG
M-A Neurologi A0
Pt. har bedt om uddybende samtale med hensyn til svaret på MR-skanningen af columna og de behandlingsmæssige konsekvenser:
Som anført er der relativt udbredte forandringer, men der er ingen tvivl om at det er den svære facetledsartrose på L4/L5 niveau der medfører symptomerne. Specielt er der ingen tegn på påvirkning af L5 rod på venstre side. Som anført er behandlingen konservativ med hovedvægt på at styrke rygmuskulaturen og p.n. analgetika ved top-smerter. Har tidligere forsøgt Glucosamin, men ophørte med dette og har ikke været særlig glad for NSAID (Ibuprofen)
Medgives recept på rp. Tramadol 50 mg 1 tbl. p.n.
På baggrund af patientens normalvægt og et relativt lidt rygbelastende arbejde er det påfaldende at facetledsartrosen er så massiv. Men bidragende faktor til dette kunne være en trafikulykke for nogle år siden, hvor hun blev påkørt på cykel og pådrog sig et kraftigt rotationstraume i lænden."

Selskabet fastholdt igen sin afgørelse ved brev af 27/11 2009 til klageren. Af dette brev fremgår bl.a.:

"Vi vender hermed tilbage og kan oplyse at sagen blev forelagt for vores lægekonsulent … på baggrund af de nye oplysninger, som De sendte med Deres brev af 25.10.09.

Vores lægekonsulent blev bedt om at tage stilling til hvorvidt sagen kunne genoptages og han svarede, at årsagen til Deres nuværende gener skyldes slidgigt. Slidgigten er, efter vores læges opfattelse, ikke opstået på grund af ulykkestilfældet, idet Deres skade - medicinsk set - ikke er egnet til at forårsage denne type gigt.

Som tidligere oplyst vil vi gøre Dem opmærksom på, at De har mulighed for at indbringe sagen for Arbejdsskadestyrelsen."

Den 17/12 2010 har klageren indbragt sagen for nævnet. Af klageskemaet fremgår bl.a.:

"**1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …**
Jeg kom cyklende på cykelsti, og blev påkørt af svingende bil, som kørte ind over cykelsti og ramte mig, så jeg fløj 3-5 m til siden. Fik et kraftigt vrid i lænd og bækken.

Jeg er afhængig af mit arbejde, da jeg er alene, om at betale alt.
Har 2 børn på 18 og 26 år (ingen bor dog hjemme).

Jeg ved at jeg har slidgigt i ryggen, men det er ikke der hvor jeg har ondt i lænden, eller midt på højre balle. Dette stammer 100 % fra cykeluheldet. Og fordi deres læge vurderer at mén-

graden er mindre end 16 %, behøver det jo ikke at være korrekt. Ellers må en anden læge, eller nye undersøgelser se på sagen. Da der hele tiden sker en forværring. Jeg vil ikke finde mig i at have så ondt, og så siger de at det er mindre end 16 %, det kan ikke passe. Jeg er faktisk invalideret på det kraftigste. Jeg ved aldrig om det næste skridt går godt, eller om det hele låser sig. Under en gåtur for en måned siden, kunne jeg lige pludselig ikke gå mere, og måtte få en ven til at hente mig i bil. Jeg er en lille kvinde på 164 høj, og vejer ca. 53 kg. Der er ikke en eneste ting i livet, som ikke gør ondt. Ja selv sexlivet må være begrænset, pga. skaden. Jeg tør ikke tænke tanken, at blive gammel, eller bare næste skridt eller bevægelse, kan gøre så ondt, at jeg må græde.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …
Jeg vil opnå min ret til erstatning, da det påvirker mig og mit liv 24 t i døgnet. Jeg er aldrig smertefri, selvom jeg hver dag må tage medicin. Pt. kan jeg risikere at miste mit flexjob, da jeg ikke kan lave de ting jeg skal, trods hjælpemidler fra kommunen, og nedsat tid."

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Til støtte herfor har selskabet i brev af 7/1 2011 bl.a. anført, at der ikke på det foreliggende grundlag er dokumentation for, at uheldet den 20/8 1997 har forårsaget et varigt mén på minimum 16 %. Selskabet anfører desuden, at det ikke har taget stilling til, om et eventuelt krav måtte være forældet.

Herefter har klageren i brev af 23/1 2011 til nævnet bl.a. anført:

"Hvordan kan en speciallæge udtale sig, ud fra et stykke papir, og ikke af at se og undersøge mig. Eller at få lavet nogle skanninger eller undersøgelser, eller måske personligt tale med mig der har ondt. Det er fuldstændig uacceptabelt, at behandle folk på denne måde.

Lægekonsulentens opfattelse at den forværrede tilstand skyldes slidgigt. For mig er det en selvfølge, at når jeg har fået et stort vrid i hele kroppen, så alt er blevet skubbet til, og vredet ud af det normale leje. Ja så slides alt på en forkert måde, og det vil give et unormalt slid, og deraf slidgigt. Alt i ryg og lænd, korsbensled har fået en forvridning mod højre. Mange ting på cyklen var vredet skævt, styr, saddel, pedalarm osv. Og det er min krop der har fået, og er blevet udsat for den vridning, da jeg og cykel fløj gennem luften sammen.
…
Alt i højre side af kroppen: ryg, lænd, skulder, knæ, korsbensled, halshvirvler osv. har lidt skade.
Lidt i venstre side: ryg.

Jeg har aldrig før lidt af ondt i ryg, lænd, midt på ballen, skulder, knæ osv. inden uheldet, så det lyder mærkeligt, hvis det ikke stammer fra ulykken.

Noget der slider skævt, slider mere end noget der fungerer normalt. Det er jo også tydeligt at se på skanningen fra …, som jeg selv har fået lavet og krævet, at der er noget galt. Og bare siden skanningen i sept./okt. 09, bliver tingene værre. Jeg har en forsikring, fordi hvis uheldet er ude og der sker noget, som i mit tilfælde, at kunne få noget hjælp til en bedre hverdag, som hjælpemidler, eller at jeg kan betale mig fra nogle ting. Smerterne kan jeg jo aldrig betale mig fra.

Pt. er jeg sygemeldt, pga. ryg, korsbensled, skulder og knæ. Psykisk er det også hårdt, altid at have ondt. Jeg frygter at ende i rullestol. Bare at skrive dette brev, pådrager mig flere smerter."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**5.00 Hvad dækker forsikringen**
Forsikringen giver ret til erstatning ved ulykkestilfælde, hvorved forstås en tilfældig af den forsikredes vilje uafhængig pludselig udefra kommende indvirkning på legemet, som har en påviselig beskadigelse af dette til følge.
…
7.00 Erstatning

7.10 Erstatning ved invaliditet
Hvis sikrede bliver varigt invalideret, betales erstatning med så mange procent af forsikringssummen, som invaliditeten er fastsat til - forsikringssummen for invaliditet er nævnt i policen.
Sikredes invaliditetsprocent fastsættes i lighed med reglerne om varigt mén i Lov om Arbejdsskadeforsikring, § 33, stk. 1 og 2.

Efter disse regler skal invaliditetsprocenten fastsættes ud fra en medicinsk bedømmelse af de varige ulemper, ulykkestilfældet har medført i den sikredes daglige livsførelse, uden hensyn til dennes specielle erhverv. Den mén-tabel der benyttes, vises i uddrag i afsnit 12.00.
Invaliditetsprocenten fastsættes, så snart de endelige følger kan bestemmes - dog senest 2 år efter ulykkestilfældet.

Der ydes erstatning, når invaliditeten er 16 % eller mere.
…
11.00 Uenighed
…
11.20 Arbejdsskadestyrelsen
L.B. benytter samme praksis som Arbejdsskadestyrelsen - Arbejdsskadeforsikringslovens § 33, stk. 1 og 2.
Er sikrede ikke enig i L.B.'s afgørelse, kan spørgsmålet om mén-fastsættelse indbringes for Arbejdsskadestyrelsen.
Ændres afgørelsen til fordel for sikrede, betaler vi de hermed forbundne omkostninger."

Nævnet udtaler:

Spørgsmålet om størrelsen af den méngrad, der er en direkte følge af ulykken, kan indbringes for Arbejdsskadestyrelsen. Nævnet finder, at en méngrad på 16 % eller mere ikke er godtgjort i en sådan grad, at nævnet for sit vedkommende har fundet anledning til at forelægge spørgsmålet for Arbejdsskadestyrelsen. Nævnet finder således, at der ikke er tilvejebragt grundlag for at pålægge selskabet at udbetale godtgørelse for varigt mén.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson